

İnsanları aldatarak bir yere gidemezsin ama şirketleri veya devleti? Bunları da aldatmamak mı lazım? Belki bunları aldatarak bir yerlere gidilebilir. Çünkü şirketlerin bir miktar, çok değilse de, bir miktar aldatılabilir olması lazım. Müşteriyle uğraşıyorsa eğer.

Dün biri bana iş fikrinden bahsederken, *bunun müşteriye ne kadar faydası olacak* diye sordum. Sebebi bütün işlerin gelip, son müşterinin lehine bir yerde düğümlenmesi gerektiğine inanmam. Ancak belki de bu doğru değildir, belki önemli olan bizim müşterimizin lehine olmasıdır, bizim müşterinin müşterisinin lehine olması pek de önemli değildir. Belki kaleleri/şirketleri/organizasyonları/devletleri güçlendirmek için buradayız.

Yaptığımız işin ahlakiliği konusunda çok pozitif inançlarım yok. Bilgisayarları insanların hayatına daha çok dahil etmenin, onlara daha bağımlı hale getirmenin *gerçekten* iyi bir şey olduğunu düşünmüyorum. Bununla beraber içinde bulunduğum dalgaanın bir damlasıyım ve elimden o dalgayı durdurmak gelmediğine göre, buradaki ahlakilik tanımını nasıl yapmak gerektiğinden emin değilim.

Bir kötülüğün işlenmesi, biz olmadan da gerçekleşecekse, oradan bulunmamız mı daha iyidir, bulunmamamız mı? Bizim elimizle gerçekleşmesi mi daha iyidir, başkasının eliyle gerçekleşmesi mi?

Kabulün, yani kötülüğün durdurulamayacağını insanların düşündüğü kadar genel bir durum olduğunu sanmıyorum. Bir kişinin elinden gelen sınırlı olabilir ama kötülüğün durdurulması *imkansız* sayılamaz. Ancak sorunun özü yine de değişmiyor, bu kötülük bizim elimizle (kontrollü) yapılırsa mı daha iyidir, başkasının eliyle (kontROLSÜZ) yapılırsa mı?

Bunu yazmamın üzerinden 20 günden fazla geçmiş. Bu sorunun cevabını hala bilmiyorum.

Yukarıdaki notu yazmamın üzerinden de 80 gün geçmiş. Sorunun güzel bir soru olmadığını düşünüyorum ama cevabım hala yok.